Nihče ni tako star, da ne bi hotel še kako leto živeti, in nihče ni tako mlad, da ne bi mogel takoj umreti.

Portugalski pregovor

Zahvala

Zahvaljujemo se ginekologinjama

mag. Vidi Stržinar,

dr. med., podpredsednici Zveze slovenskih

društev za boj proti raku, in

Sonji Bebar,

dr. med., z Onkološkega inštituta v Ljubljani

za pripravo informativnega gradiva.

Izdano v sodelovanju z Uradom RS za enake možnosti in Zvezo slovenskih društev za boj proti raku

Tisk omogočil: PharmaSwiss, d.o.o.
Produkcija Agencija Imelda, Tiskarna Oman, Kranj, marec 2002, naklada 10.000 izvodov

Urad Vlade Republike Slovenije za enake možnosti
Tomšičeva 4, 1000 Ljubljana, telefon (01)425 11 12;
http://www.uem-rs.si
Zveza slovenskih društev za boj proti raku
Založka 2, 1000 Ljubljana, telefon: (01) 4309 780

IMELDA

KAKO ZDRAVIMO BOLNICE Z RAKOM JAJČNIKOV?

Rak jajčnikov zdravimo s kirurškim posegom in zdravili.

Kirurško zdravljenje

Pogoj za uspešno zdravljenje je dober kirurški poseg z odstranitvijo vseh tumorskih mas. Take operacije so mogoče le v vrhunskih zdravstvenih ustanovah z usposobljeno in izkušeno kirurško skupino ter odlično predoperativno pripravo in pooperativno nego. V operativnem timu sodelujejo ginekolog, trebušni kirurg in anesteziolog. Pri operaciji odstranimo oba jajčnika in jajcevoda, maternico, slepič, veliko pečico in vse druge vidne tumorje. Nemalokrat je treba odstraniti del črevesja. Uspešnost operacije odločilno vpliva na nadaljnji potek bolezni in preživetje. Zgolj s kirurškim posegom zdravimo le bolnice z zelo zgodnjimi oblikami raka. Pri bolnicah z obsežnejšo boleznijo zdravljenje nadaljujemo s kemoterapijo.

Zdravljenje z zdravili: kemoterapija

Če je tumor že prerasel ovojnico ciste ali se razširil v trebuh, kljub operaciji v trebušni votlini ostanejo maligne celice, ki bodo pozneje zrasle v tumorje. Te rakave celice zato uničujemo z zdravili, citostatiki. Potrebnih je šest krogov citostatskega zdravljenja v tri- do štiritedenskih presledkih. To zdravljenje poteka na Onkološkem inštitutu v Ljubljani in v Splošni bolnišnici Maribor. Bolnice dobivajo zdravila v obliki infuzij. Pogosto jih spremljajo slabosti in bruhanje, a danes imamo na voljo ustrezna zdravila, s katerimi neprijetne sopojave zelo ublažimo. Pri novejših citostatikih, ki jih uporabljamo pri zdravljenju raka jajčnikov, izpadajo lasje, ki pa po končanem zdravljenju ponovno zrastejo. Kemoterapijo spremlja tudi znižanje števila različnih krvnih celic. Zdravljenje raka jajčnikov je zelo učinkovito v zgodnjih stadijih, kjer jih pet let preživi več kot 80 odstotkov. Toda tudi pri poznejših bolj razširjenih oblikah bolezni sta v Sloveniji na voljo v razvitem svetu priznani najučinkovitejši zdravljenji: dobra kirurgija in sodobno citostatsko zdravljenje, ki večini bolnic podaljšata življenje!

Zato velja: če imate težave, jih jemljite resno in obiščite ginekologa!
Z obiskom ne odlašajte, čeprav se vam zdijo težave v trebuhu nepomembne!

Kaj moram vedeti o raku jajčnikov

KAJ MORAM VEDETI O RAKU JAJČNIKOV

Rak jajčnikov je maligna bolezen jajčnikov. Ženska ima dva jajčnika, ki ležita levo in desno ob maternici. V njih zorijo ženske spolne celice, to so jajčeca, in nastajajo ženski spolni hormoni. Bolezen se najpogosteje začne v celicah na površini jajčnikov, redkeje pa v kličnih celicah v jajčecu ali v opornem tkivu.

Natančnega vzroka bolezni ne poznamo. Največji dejavnik tveganja je družinska nagnjenost k bolezni. Nekoliko pogosteje za rakom jajčnikov zbolijo tudi ženske, ki niso rodile. Nevarnost za nastanek bolezni pa je približno za polovico manjša pri tistih, ki več let jemljejo hormonske tabletke za preprečevanje nosečnosti.

KAKO POGOSTA JE BOLEZEN?

Med ženskami v Sloveniji, ki zbolijo za rakom, jih za rakom jajčnikov zboli 4 %, kar je podobno kot drugod v Evropi in v Ameriki.

Na leto odkrijemo približno 170 novih primerov bolezni, to pomeni, da jih zboli približno 17 na 100000 žensk. Najpogosteje obolevajo ženske med 50. in 70. letom starosti, kar tretjina pa jih je starih 50 let in manj.

V Sloveniji vsako leto umre več kot 120 žensk za rakom jajčnikov, zato je pomembno, da smo s to boleznijo seznanjene!

KAKŠNE SO ZNAČILNOSTI BOLEZNI?

Med ginekološkimi raki je rak jajčnikov najzahrbtnejša in najbolj maligna bolezen.

Ker bolezen v zgodnjih stadijih ne povzroča resnejših težav, jo je težko odkriti. Za zdaj tudi še ni uspešnih testov za zgodnje odkrivanje bolezni.

KAKŠNI SO SIMPTOMI BOLEZNI?

Zgodnji neznačilni simptomi:

- nejasne bolečine v spodnjem delu trebuha
- občutek napetosti in napihnjenosti
- pogosto siljenje na vodo
- lahko tudi motnje pri odvajanju blata in splošna utrujenost

Prvi znak napredovale bolezni je ponavadi večanje obsega trebuha zaradi nabiranja proste tekočine v trebušni votlini, ob tem pa:

- bolečine v trebuhu postanejo močnejše
- izrazitejše so motnje odvajanja vode in blata
- pojavita se težje dihanje in hujšanje

KAKŠNE SO MOŽNOSTI, DA BOLEZEN ODKRIJEMO ZGODAJ?

Ob kateri koli od zgoraj naštetih težav, ki ji ne odkrijejo vzroka in traja dolgo časa, je treba pomisliti tudi na rak jajčnikov in nemudoma obiskati izbranega ginekologa. Priporočamo vam, da obiščete izbranega ginekologa, čeprav ste to leto že opravili ginekološki pregled! Ta bo poleg običajnega ginekološkega pregleda opravil še vaginalni ultrazvok in se verjetno odločil za odvzem krvi za določitev specifičnega tumorskega označevalca CA 125.